

11. Melnykova, D. 5 sekretiv "finskoho osvithnoho dyva" (2019) [5 secrets of the "Finnish educational miracle"]. URL: <https://osvitoria.media/experience/5-sekretiv-finskogo-osvithnogo-dyva/>. [in Ukrainian]
12. Hrynova, M. Osvitnii transformer: Finliandiia yak natkhnennia (2017) [Educational Transformer: Finland as inspiration]. URL: <http://education-ua.org/ua/porivnyalna-pedagogika/1104-osvithnij-transformer-finylandiya-yak-natkhnennya>. [in Ukrainian]
13. Savka-Rzhematorska, O. Efektivna model shkilnoi osvity Finliandii: dosvid dlia Ukrainy (2020) URL: <https://vseosvita.ua/library/efektivna-model-shkilnoi-osvity-finlandii-dosvid-dla-ukraini-234477.html>. [in Ukrainian]
14. Osvitni inovatsii: vyklyky (2020) Zbirnyk naukovykh ese uchasykiv stazhuvannia "Osoblyvosti finskoi systemy osvity" (Finliandiia, Huittinen, 25.05–12.06.2020) [Educational innovations: challenges 2020. Collection of scientific essays of interns "Features of the Finnish education system" (Finland, Guittinen 25.05–12.06 2020). 54 s. URL: <https://www.iiasc.org/wp-content/uploads/2020/06/>. [in Ukrainian]
15. Kotun, K. (2013) Znachennia pedahohichnoi praktyky u protsesi pidhotovky maibutnoho vchytelia pochatkovoї shkoly u Finliandii [The importance of pedagogical practice in the process of training future primary school teachers in Finland]. *Porivnialno-pedahohichni studii*. № 2 (16). P. 133–139. [in Ukrainian]

Drach I. I., Poberetska V. V. Analysis of the Finnish model of education in the context of modernization of the system of future primary school teachers' training

The article analyses the Finnish model of education as one of the most successful in the world in the context of modernizing the system of future primary school teachers' training. It is proved that the need to implement the Law of Ukraine "On Education" in the domestic education system, the concept of "New Ukrainian School", the State Standard of Primary Education, the Concept of Pedagogical Education requires focusing on forming students' readiness for integrated learning while training future primary school teachers in pedagogical colleges in particular.

An analysis of domestic and foreign scientific publications showed that the relevance of such research is due to the need to take into account trends related to the development of primary education in the EU and the development of professional training of primary school teachers in the European Higher Education Area as well as the need to modernize the domestic primary education system and to train future teachers who can provide it.

It was found that the development of primary education in the EU and Finland is characterized by integration into modern standards of content of subjects by combining them into modules, integrated blocks, broad educational areas; professional training of future primary school teachers in the European Higher Education Area is aimed at strengthening the integration of theoretical disciplines, increasing attention to methodological training and pedagogical practice. In the EU, there is a trend towards the transition in the training of primary school teachers from bachelor's to master's level.

To solve these problems, the requirements for educational programs for teachers' training, necessary for the implementation of the Concept of state policy in the field of reforming general secondary education "New Ukrainian School", should be reviewed.

Key words: *New Ukrainian school, primary school teachers, training, integrated learning, Finnish model, competence, project activity.*

УДК 378.14.+811.581

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2021.84.1.14>

Ємельянова Д. В.

**ФОРМУВАННЯ ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНОЇ ТОЛЕРАНТНОСТІ
УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ У РАЗІ НАВЧАННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ**

У статті визначено педагогічні умови формування лінгвокультурологічної толерантності українських студентів у разі навчання китайської мови, а саме: застосування інформаційно-комунікативних технологій на підставі створення навчального сайту з невербальним та вербальним матеріалом для ознайомлення з культурою, особливостями спілкування, етикету та нормами поведінки китайців; визначення психологічних та мовних відмінностей та схожості української та китайської культур і мов. Метою проведеного дослідження є експериментальна перевірка ефективності реалізації педагогічних умов формування толерантності українських студентів засобами китайської мови. Експериментальне дослідження спрямоване на визначення суттєвих психологічних та мовних відмінностей та на пошук точок дотику, схожості менталітету двох народів, їхніх культур та мови.

Впровадження інформаційно-комунікативних технологій з метою формування лінгвокультурологічної толерантності українських студентів у разі навчання китайської мови здійснювалось шляхом підготовки до створення навчального сайту, в якому міститься невербальний та вербальний матеріали для ознайомлення з історією, культурою, особливостями спілкування, етикету, мови та нормами поведінки китайців. На підставі аналізу особливостей китайської мови зроблено висновки, що характерні для неї строгість, дисциплінованість і проходження правилам відображають відомі якості мешканців Піднебесної.

Результати дослідження сприяли формуванню лінгвокультурологічної толерантності українських студентів у разі навчання китайської мови, дозволили встановити як відмінності, так і схожість культури, мовних і мовленнєвих традицій Китаю і України. Особливу увагу привертає ідейна схожість текстів Гімну України і Гімну Китаю, а також

зміст прислів'їв і приказок, що свідчить про духовну близькість наших народів. Перспективи подальших досліджень вбачаються у продовженні роботи над створенням сайту з метою розвитку лінгвокультурологічної толерантності українських студентів у разі навчання китайської мови.

Ключові слова: лінгвокультурна толерантність, українські студенти, китайська мова, навчання.

Толерантність визначається як важлива культурно-психологічна категорія, особлива якість людини, яка проявляється в готовності виявляти терпимість до іншого світогляду, способу життя, поведінки та звичаїв, до іншого віросповідання, до іншої національності, тобто в умінні миритися з існуванням інших, зважати на думку інших [1]. У XXI столітті в умовах протиборчих тенденцій глобалізації і зростаючих міжнародних конфліктів особливої значущості набуває толерантне ставлення до культур інших народів як засобу можливостей подолання таких протиріч і налагодження міжнародних зв'язків. Інтеграція України у світове співтовариство, значне розширення міжкультурної взаємодії породжує зростання соціального запиту на толерантну особистість, яка виявляє ціннісне ставлення до інших людей і до їхніх поглядів. Толерантна людина здатна протистояти негативним проявам націоналістичних настроїв, ксенофобії, непорозуміння, які, на жаль, виявляються у сучасному суспільстві.

Однак прояв поваги та лояльності до думок інших людей не означає відмову від своїх принципів, своїх переконань та терпимого ставлення до соціальної несправедливості або необхідності через силу приймати інші ідеї чи відмовитися від своїх. Толерантність – це позиція шанобливого ставлення до людини, її почуттів, особливостей та індивідуальності з правом відстоювати свою думку та її вираження. Світовий та суспільний розвиток показує, що чим більша соціальна та національна різноманітність, тим гостріше виявляється необхідність пошуку згоди в різних сферах життя, необхідність формування позитивних відносин.

Зважаючи на актуальність, проблема толерантності нині є предметом вивчення філософії, соціології, психології, історії, релігієзнавства, культурології, педагогіки. Теоретичні і практичні основи формування толерантності розроблені в працях багатьох дослідників (А. А. Акулова, Н. Г. Анциферова, І. С. Валітова, Б. С. Гершунський, В. М. Золотухін, Є.Ю. Клепцова, П. Ф. Комогоров, В. А. Лекторський, З. Ф. Мубінова, Г. У. Солдатова, Ю. В. Ставропольський, В. А. Тишков, М. Уолце та ін.). Важливу роль у непростому процесі формування толерантності дослідники відводять освіті як фактору культурного розвитку, засобу вирішення гострих соціально-політичних та етнічних проблем [2–6]. Виявлено статистично значущий прямий кореляційний зв'язок між толерантністю та рівнем освіти населення [7]. Освітній процес розглядається як модель формування та масового відтворення особистості – носія розвиненої культури толерантності.

Значним потенціалом у цьому аспекті є формування соціокультурної компетенції як знань про національно-культурні особливості та мову інших країн, яка є виразником справжньої загальнонаціональної норми мовленнєвої та немовленнєвої поведінки її носіїв і вмінь моделювати свою поведінку відповідно до цих особливостей і норм. Ніхто не буде заперечувати, що саме мова покликана допомагати розумінню особливості психічного відображення, узагальнення та перетворення дійсності представниками різних національно-культурних просторів. У китайській приказці говориться: “Вчити мову – значить відкрити нове вікно у світ”. Доречно навести також висловлювання К. Д. Ушинського: “Мова народу – кращий, що ніколи не в'яне й вічно знову розпускається, цвіт усього його духовного життя, яке починається далеко за межами історії. У мові одухотворяється весь народ” [8].

Для позитивного розвитку міжнародного спілкування велика роль приділяється навчанню іноземних мов не тільки як засобу комунікації, але й як інструменту пізнання історії і культури іншого народу і вироблення навичок толерантності. Толерантний тип мовної поведінки є лінгвокультурологічною категорією і передбачає використання таких комунікативних тактик, як поступливість, компроміс, співробітництво, безконфліктність, ввічливість, що становить основу формування позитивних відносин. Саме мова слугує не лише засобом комунікації, а й інструментом пізнання культури, вироблення навичок терпимості до іншого, тому вивчення іноземних мов стає необхідним у тому числі і з позицій лінгвокультурологічного аспекту толерантності. Мова є дзеркалом культури і відображає не тільки реальний світ та умови життя людини, а і суспільну самосвідомість народу, його менталітет, національний характер, спосіб життя, традиції, звичаї, мораль, систему цінностей, світовідчуття, бачення світу. Мова виконує функцію носія і передавача культури народу, передає скарби національної культури, традиції та звичаї [9, с. 14].

Китайська мова у наш час є найпоширенішою у світі. За останніми оцінками понад 1,2 мільярда людей вважають китайську мову своєю рідною, що становить приблизно одну п'яту людства, і майже 30 мільйонів володіють нею як іноземною. Популярність вивчення китайської мови з кожним роком зростає і саме тому визначення шляхів розвитку толерантності засобами китайської мови є актуальним і перспективним.

Останніми роками в Україні у закладах вищої освіти відкриваються спеціальності, що спрямовані на вивчення китайської мови. Вводиться китайська мова також у середні заклади освіти. У нашій державі налічується велика кількість Інститутів Конфуція, спрямованих на популяризацію китайської мови серед українського населення, що засвідчує зацікавленість також китайської сторони у вивченні їхньої мови українцями. У Державному закладі “Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського” в 2011 р. був відкритий Інститут Конфуція, який успішно працює, а з 2012 р. здійснюється набір і навчання студентів за спеціальністю “Середня освіта (Мова і література китайська)”. Студенти

цієї спеціальності проходять педагогічну практику в Харбінському інженерному університеті, який є одним із провідних вищих навчальних закладів у Китаї, в загальноосвітніх школах України і в Інституті Конфуція, що, безумовно, дає широкий спектр можливостей формування лінгвокультурологічного аспекту толерантності у навчанні українських студентів китайської мови.

Формування толерантного ставлення засобами китайської мови в наш час відіграє одну з провідних ролей і потребує застосування певних педагогічних технологій як системи соціально перевірених та впорядкованих норм і правил, які віддзеркалюють закономірності навчально-виховного процесу в тих чи інших освітніх формах. Завдяки таким технологіям, окрім навчального матеріалу, необхідно додавати певні виховні аспекти, такі, що сприяють формуванню толерантності на підставі інтересу до мови.

На підставі аналізу психолого-педагогічної літератури з метою формування лінгвокультурологічної толерантності у разі навчання українських студентів китайської мови в навчальний процес впроваджено такі педагогічні умови:

Застосування інформаційно-комунікативних технологій для формування лінгвокультурологічної толерантності українських студентів у разі навчання китайської мови на підставі створення навчального сайту з невербальним та вербальним матеріалом для ознайомлення з культурою, особливостями спілкування, етикету та нормами поведінки китайців.

Визначення психологічних та мовних відмінностей та схожості української та китайської культури і мови.

Визначені педагогічні умови призначені відображати взаємозв'язок і взаємодію культури та мови в її функціонуванні, єдність мовного й культурного змісту з орієнтацією на сучасні пріоритети, суспільні цінності та норми української і китайської культури та мови з метою формування культурологічної толерантності у разі навчання українських студентів китайської мови.

Метою проведеного дослідження є експериментальна перевірка ефективності реалізації педагогічних умов формування толерантності українських студентів засобами китайської мови.

Експериментально-дослідна робота з впровадження виокремлених педагогічних умов здійснювалась на факультеті іноземних мов Університету Ушинського в процесі професійної підготовки студентів, які готуються за спеціальністю 014 “Середня освіта (Мова і література (китайська))” у навчанні дисципліни “Теоретична фонетика (основна іноземна мова)”, і проводилась під час годин, відведених на самостійну роботу і семестрові консультації. Експериментальне дослідження спрямоване на визначення суттєвих психологічних та мовних відмінностей та на пошук точок дотику, схожості менталітету двох народів та їхніх культур.

Впровадження інформаційно-комунікативних технологій з метою формування лінгвокультурологічної толерантності українських студентів у навчанні китайської мови здійснювалось шляхом підготовки до створення навчального сайту, в якому міститься невербальний та вербальний матеріал для ознайомлення з історією, культурою, особливостями спілкування, етикету, мови та нормами поведінки китайців. Робота над створенням сайту проводилась студентами під керівництвом викладача. В електронному комплексі у вигляді тексту елективної лекції наведено відомості про особливості китайської писемності й мови. Зазначено, що ієрогліфічна писемність прищеплює китайцям із самого дитинства такі риси, як працьовитість, старанність, посидючість, слухняність, воля. Звернено увагу на те, що граматична та фонетична системи принципово відрізняються від системи української мови. Підкреслено, що особливості читання та письма, які є основою освітньої культури китайської нації, формують у китайських учнів своєрідний тип мислення, сприйняття, емоцій, зорово-руховий тип пам'яті, а також особливі звички, інтереси, схильності, ідеали та ціннісні орієнтації, розвинену інтуїцію. На підставі аналізу особливостей китайської мови зроблено висновок, що характерні для неї строгість, дисциплінованість і проходження правил відображають відомі якості мешканців Піднебесної. В електронному комплексі наведено посилання на електронний ресурс під назвою “Жовтий журавель” [11], в якому міститься інформація про 10 найвідоміших китайців, яких варто знати в обличчя. В коментарі до посилання наведено такий текст: “Коли ви приїдете до Китаю, ви бачитимете ці обличчя на

Таблиця 1

Аналогія між українськими та китайськими прислів'ями і приказками

Українські прислів'я та приказки	Китайські аналоги
Мовчання – золото. Жінку мовчання ще ніколи не підводило. Менше говори – більше почувеш	Не кажіть, якщо це не змінює тишу на краще У мудрої людини довгі вуха та коротка мова Краще вміти слухати, аніж говорити
Краще один раз побачити, ніж сто разів почути	Розкажи мені – і я забуду, покажи мені – і я запам'ятаю
Краще з розумним втратити, ніж із дурнем знайти	Розумна людина може сміливо виправити свої помилки, дурень свої вади не сміє навіть визнати
Без вірного друга – велика туга	Хороший друг – це справжній скарб
Старий друг – краще нових двох	Найкращий одяг – новий; найкращі друзі – старі
Без труда нема плода	Якщо є рішучість пробити камінь – він сам дасть тріщину Людина, яка змогла зрушити гору, починала з того, що перетягувала з місця на місце дрібні камінці
Від осики не народжуються ослики	Коней з оленячою головою не буває

рекламних плакатах, у телевізійних передачах. Актори гратимуть їх у театральних постановках”. На цьому ж ресурсі можна отримати інформацію про визначні пам’ятки Китаю, як-от: Велика Китайська стіна, Заборонене місто, храм Неба в Пекіні тощо. Також подано цікаві факти про Китай, поради туристам, наведено китайські ієрогліфи з поясненнями для запам’ятовування, які корисно знати туристу тощо.

Як приклад подібності культур і менталітету наших народів в одному з блоків сайту наведені деякі універсальні культурні компоненти в китайській та українській мовах, які викликають подібні асоціації, про що свідчать наведені прислів’я та приказки, які є неоціненною коштовністю фольклору українського та китайського народів [12; 13]. Прислів’я та приказки, як відомо, становлять наче звід правил. Вони рідко тільки констатують якийсь факт, скоріше рекомендують чи застерігають, схвалюють або засуджують, повчають, бо за ними стоїть авторитет поколінь. Деякі приклади аналогії між українськими і китайськими прислів’ями і приказками наведені в таблиці 1.

З порівняння прислів’їв та приказок можна зробити висновок, що аналогія прослідковується, але іноді китайський варіант має більш філософський зміст, що можна пояснити впливом конфуціанства як філософії, світогляду, іноді як релігії китайців.

Особливу увагу приділено порівнянню текстів Гімну України і Гімну Китаю. Тексти разом з відеосупроводом також увійшли в навчальний сайт. Тексти гімнів наведені в таблиці 2. З порівняння текстів гімнів видно, що схожість визначається психологічним та патріотичним драматизмом, пафосною напруженістю, логікою та строгістю думок, що свідчить про духовну і громадянську близькість наших народів.

Таблиця 2

Тексти Гімну України та Гімну Китаю

Гімн України	Гімн Китаю українською мовою
<p>Ще не вмерла України і слава, і воля. Ще нам, браття молодії, усміхнеться доля. Згинуть наші вороженьки, як роса на сонці. Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці. <i>Приспів:</i> Душу й тіло ми положим за нашу свободу, І покажем, що ми, браття, козацького роду. Станем, браття, в бій кривавий від Сяну до Дону, В ріднім краю панувати не дамо нікому; Чорне море ще всміхнеться, дід Дніпро зрадіє, Ще у нашій Україні доленька наспіє. <i>Приспів.</i> А завзягтя, праця щира свого ще докаже, Ще ся волі в Україні піснь гучна розляже, За Карпати відоб’ється, згмонить степами, України слава стане поміж ворогами. <i>Приспів.</i></p>	<p>Вставай, хто рабом стати не бажає! Зі своєї плоті Велику стіну поставимо! Для долі нації грізний час настав, І з грудей рветься клич наш останній: Вставай! Вставай! Вставай! Нас мільйони, але серцем ми єдині, Під вогнем канонади сміливо ми підемо в бій, Вперед! Вперед! Вперед!</p>

Висновки. Як показали бесіди зі студентами і спостереження за роботою над створенням сайту, проведене дослідження сприяло формуванню лінгвокультурологічної толерантності українських студентів у навчанні китайської мови, дозволило встановити як відмінності, так і схожість культури, мовних і мовленнєвих традицій Китаю і України. Особливу увагу привертає ідейна схожість текстів Гімну України і Гімну Китаю, а також змісту прислів’їв і приказок, що свідчить про духовну та громадянську близькість наших народів. Перспективи подальших досліджень вбачаються в продовженні роботи над створенням сайту з метою розвитку лінгвокультурологічної толерантності українських студентів у навчанні китайської мови.

Використана література:

1. Фролова М. И. К вопросу социально-философского понятия толерантности и культурной идентичности. *Балтийский гуманитарный журнал*. 2018. Т. 7. № 2(23). С. 351–358.
2. Банах Л. С., Ільчук І. А. Поняття толерантності в історичному контексті та особливості її формування у студентської молоді (надані результати дослідження толерантності студентів ЗДІА). *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії*. Запоріжжя, 2016. Вип. 67. С. 131–140.
3. Банах Л. С., Ільчук І. А. Комунікативна толерантність/інтолерантність студентів ЗДІА. *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії*. Запоріжжя, 2009. Вип. 36. С. 166–180.
4. Гутник О. Є. Реалізація технології формування толерантності студентів-соціальних педагогів у виховній роботі. *Теорія і практика управління соціальними системами*. 2011. № 3. С. 30–35.
5. Зарівна О. Роль освіти у формуванні толерантності студентської молоді. *Вища освіта України*. 2007. № 3. С. 103–108.
6. Столяренко О. Психолого-педагогічні умови формування толерантності у міжособистісних взаєминах студентів ВНЗ. *Рідна школа*. 2011. № 6. С. 46–50.
7. Прохода В. А. Образование как фактор формирования толерантности в России и в других европейских странах. *Азимут научных исследований: педагогика и психология*. 2020. Т. 9. № 3(32) С. 377–380.
8. Мово моя, рідна мово, доля твоя не проста. *Кримська світлиця. Всеукраїнська громадянська та політична газета*. URL: <http://svitlytsia.crimea.ua/?section=article&artID=5608>.

9. Тер-Минасова С. Г. Язык и межкультурная коммуникация : учебное пособие. Москва : Слово, 2000. 624 с.
10. Большакова Н. Г., Низкошапкина О. В. Развитие толерантности как лингвокультурной категории при обучении китайских студентов русскому языку. *Вестник Российского университета дружбы народов. Серия «Вопросы образования: языки и специальность»*. 2014. № 1. С. 71–75.
11. 10 самых известных китайцев: знаменитые люди Китая. URL: [http://jj-tours.ru > articles>china-10-famous-people](http://jj-tours.ru/articles/china-10-famous-people).
12. Українські народні прислів'я та приказки: Топ-300. *То є Львів*. URL: [https://inlviv.in.ua>suspilstvo](https://inlviv.in.ua/suspilstvo).
13. Китайские пословицы – Викицитатник. URL: <https://ru.wikiquote.org/wiki>.

References:

1. Frolova M. I. (2018) K voprosu sotsial'no-filosofskogo ponyatiya tolerantsnosti i kul'turnoy identichnosti [On the issue of the socio-philosophical concept of tolerance and cultural identity]. *Baltiyskiy gumanitarnyy zhurnal – Baltic Humanitarian Journal*. 2(23), 351–358 [in Russian].
2. Banakh L. S., Il'chuk I. A. (2016) Ponyattya tolerantsnosti v istorychnomu konteksti ta osoblyvosti yiyi formuvannya u students'koyi molodi (nadani rezul'taty doslidzhennya tolerantsnosti studentiv ZDIA) [The concept of tolerance in the historical context and features of its formation in student youth (presented results of the study of tolerance of students ZDIA)]. *Humanitarnyy visnyk Zaporiz'koyi derzhavnoyi inzhenernoyi akademiyi – Humanitarian Bulletin of Zaporizhzhia State Engineering Academy*. Zaporizhzhia, 67, 131–140 [in Ukrainian].
3. Banakh L. S., Il'chuk I. A. (2009) Komunikatyvna tolerantsnist'/intolerantsnist' studentiv ZDIA [Communicative tolerance / intolerance of ZDIA students]. *Humanitarnyy visnyk Zaporiz'koyi derzhavnoyi inzhenernoyi akademiyi – Humanitarian Bulletin of Zaporizhzhia State Engineering Academy*. Zaporizhzhia. 36, 166–180 [in Ukrainian].
4. Hutnyk O. Ye. (2011) Realizatsiya tekhnolohiyi formuvannya tolerantsnosti studentiv-sotsial'nykh pedahohiv u vykhovniy roboti [Implementation of the technology of forming tolerance of students-social teachers in educational work]. *Teoriya i praktyka upravlinnya sotsial'nyimi systemamy systemamy – Theory and practice of social systems management systems*. 3, 30–35 [in Ukrainian].
5. Zarivna O. (2007) Rol' osvity u formuvanni tolerantsnosti students'koyi molodi [The role of education in the formation of tolerance of student youth]. *Vyscha osvita Ukrainy – Higher education in Ukraine*. 3, 103–108 [in Ukrainian].
6. Stolyarenko O. (2011) Psykholoho-pedahohichni umovy formuvannya tolerantsnosti u mizhosobystisnykh vzayemynakh studentiv VNZ [Psychological and pedagogical conditions for the formation of tolerance in interpersonal relationships of university students]. *Ridna shkola – Native school*, 6, 46–50 [in Ukrainian].
7. Prokhoda V. A. (2020) Obrazovaniye kak faktor formirovaniya tolerantsnosti v Rossii i v drugikh yevropeyskikh stranakh [Education as a factor in the formation of tolerance in Russia and other European countries]. *Azimuth nauchnykh issledovaniy: pedagogika i psikhologiya – Azimuth of scientific research: pedagogy and psychology*. 9, 3(32). 377–380 [in Russian].
8. Movo moja, ridna movo, dolya tvoya – ne prosta [My language, native language, your destiny is not a simple]. *Kryms'ka svitlytsya. Vseukrayins'ka hromadyans'ka ta politychna hazeta – Crimean room. All-Ukrainian civil and political newspaper*. URL: <http://svitlytsia.crimea.ua/?section=article&artID=5608>.
9. Ter-Minasova S. G. (2000) *Yazyk i mezhkul'turnaya kommunikatsiya [Language and intercultural communication]: uchebnoye posobie*. Moskva: Slovo [in Russian].
10. Bol'shakova N. G., Nizkoshapkina O. V. (2014) Razvitiye tolerantsnosti kak lingvokul'turnoy kategorii pri obuchenii kitayskikh studentov russkomu yazyku [The Development of Tolerance as a Linguistic and Cultural Category in Teaching Russian to Chinese Students]. *Vestnik Rossiyskogo universiteta druzhby narodov. Seriya: Voprosy obrazovaniya: yazyki i spetsial'nost' – Bulletin of the Peoples' Friendship University of Russia. Series: Questions of education: languages and profession*. 1, 71–75 [in Russian].
11. 10 samykh izvestnykh kitaytsev: znamenityye lyudi Kitaya [10 most famous Chinese: famous people of China]. URL: [http://jj-tours.ru > articles > china-10-famous-people](http://jj-tours.ru/articles/china-10-famous-people).
12. Ukrayins'ki narodni prysliv'ya ta prykazky: Top-300. To ye L'viv. [Ukrainian folk proverbs and sayings: Top 300. That is Lviv]. URL: [https://inlviv.in.ua>suspilstvo](https://inlviv.in.ua/suspilstvo) [in Ukrainian].
13. Kitayskiye posloviytsy – Vikitsitatnik [Chinese proverbs – Wikiquote]. URL: <https://ru.wikiquote.org/wiki> [in Russian].

Yemlyanova D. V. Formation of language and cultural tolerance of Ukrainian students when teaching the Chinese language

The article defines the pedagogical conditions for the formation of linguistic and cultural tolerance of Ukrainian students in learning Chinese, namely: the use of information and communication technologies based on the creation of educational sites with nonverbal and verbal material for learning about culture, communication, etiquette and the behavior of the Chinese; identification of psychological and linguistic differences and similarities between Ukrainian and Chinese culture and language. The purpose of the study is to experimentally test the effectiveness of the implementation of pedagogical conditions for the formation of tolerance of Ukrainian students by means of the Chinese language. The experimental research is aimed at identifying significant psychological and linguistic differences and finding common ground, similarities in the mentality of the two peoples, their cultures and languages.

The introduction of information and communication technologies for the development of linguistic and cultural tolerance of Ukrainian students in learning Chinese was carried out in preparation for the creation of an educational site that contains nonverbal and verbal materials for history, culture, communication, etiquette, language and behavior. Based on the analysis of the peculiarities of the Chinese language, it was concluded that its severity, discipline and compliance with the rules reflect the well-known qualities of the people of China.

The results of the study contributed to the formation of linguistic and cultural tolerance of Ukrainian students in the study of Chinese, allowed to establish both differences and similarities of culture, language and speech traditions of China and Ukraine. Particular attention is drawn to the ideological similarity of the texts of the Anthem of Ukraine and the Anthem of China, as well as the content of proverbs and sayings, which testifies to the spiritual closeness of our peoples. Prospects for further research are seen in the continuation of work on the site in order to further develop the linguistic and cultural tolerance of Ukrainian students in the study of Chinese.

Key words: linguistic and cultural tolerance, Ukrainian students, Chinese language, education.